

Mateu Turró, catedràtic de transport, UPC
**Avaluació de la problemàtica de les
connexions de les infraestructures de
transport amb l'exterior de Catalunya.**

11 de maig de 2012

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

1. La problemàtica geopolítica
2. El paper de Catalunya en el context europeu i mundial de la logística i el transport
3. Les infraestructures de transport de connexió amb l'exterior
4. Capacitat de resposta del sistema sota diferents hipòtesis d'integració política
5. Conclusions

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

1. La problemàtica geopolítica

Què és l'exterior?

Status-quo

Incapacitat de controlar les grans infraestructures, considerades d'interès de l'Estat

Una política centralista agressiva

Un greuge comparatiu en el sistema de peatges i taxes

Poca disponibilitat de finançament (sense pacte fiscal)

Un estat i unes autonomies en crisi profunda

EURAM

Cooperació reforçada amb el País Valencià, les Illes, Andorra i la Catalunya Nord

El gran front portuari mediterrani, contrapès del front del Mar del Nord

El Corredor Mediterrani i la porta Sud d'Europa

Catalunya independent

Transició tranquil·la vers estat membre de la UE (o no)

Quina bel·ligerència dels estats espanyol i francès?

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

2. El paper de Catalunya en el context europeu i mundial de la logística i el transport

Els fluxos

L'avantatge competitiu

Els punts febles

Les dependències

Transport aeri

Transport marítim

Transport per carretera

Transport ferroviari

Els nodes logístics

Els intangibles

Les reflexions del 1988 (ICDT)

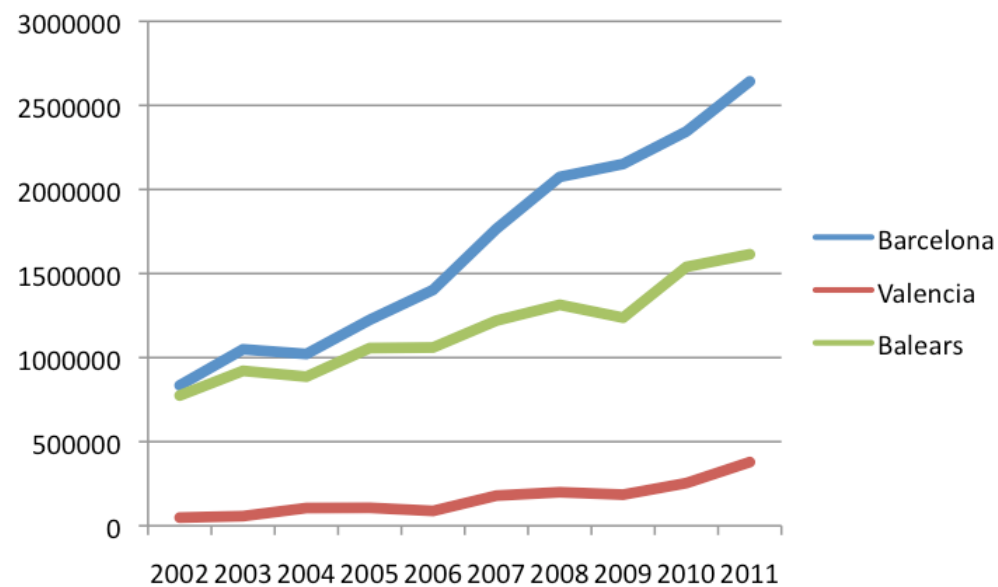

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

2. El paper de Catalunya en el context europeu i mundial de la logística i el transport

Una reflexió sobre el turisme

Base tradicional en declivi
Nova clientela amb interessos diferents
Viatges més curts i freqüents
Ports i aeroports
Competència controlable?
Però volatilitat...

Creueristes a l'EURAM

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

3. Les infraestructures de transport de connexió amb l'exterior

Els aeroports i el control del trànsit aeri

El dilema del “hub”

Un sector competitiu?

Control del trànsit aeri

Els ports comercials

L'ampliació del port de Barcelona

El paper de Tarragona

Cooperació mediterrània

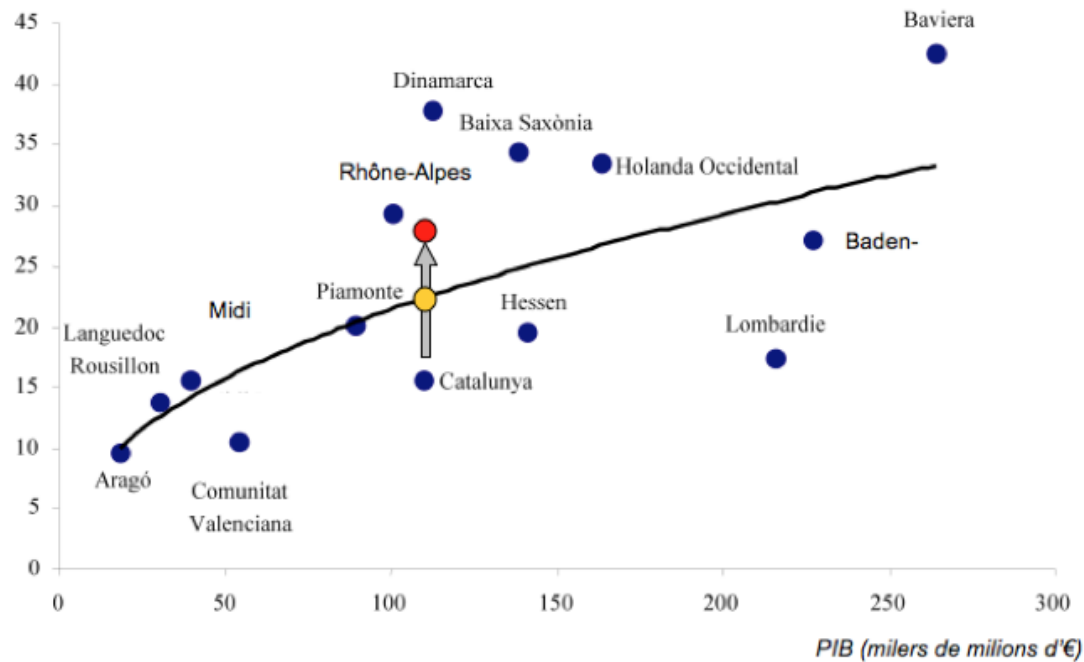
Les carreteres

El ferrocarril

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

Dotació infraestructures de transport
(milers de milions d'€)

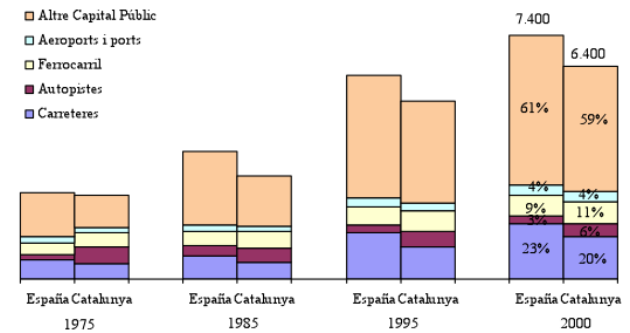

Font: Fòrum Infraestructures: GEE 2001

La situació al 2000

Quelcom ha canviat?

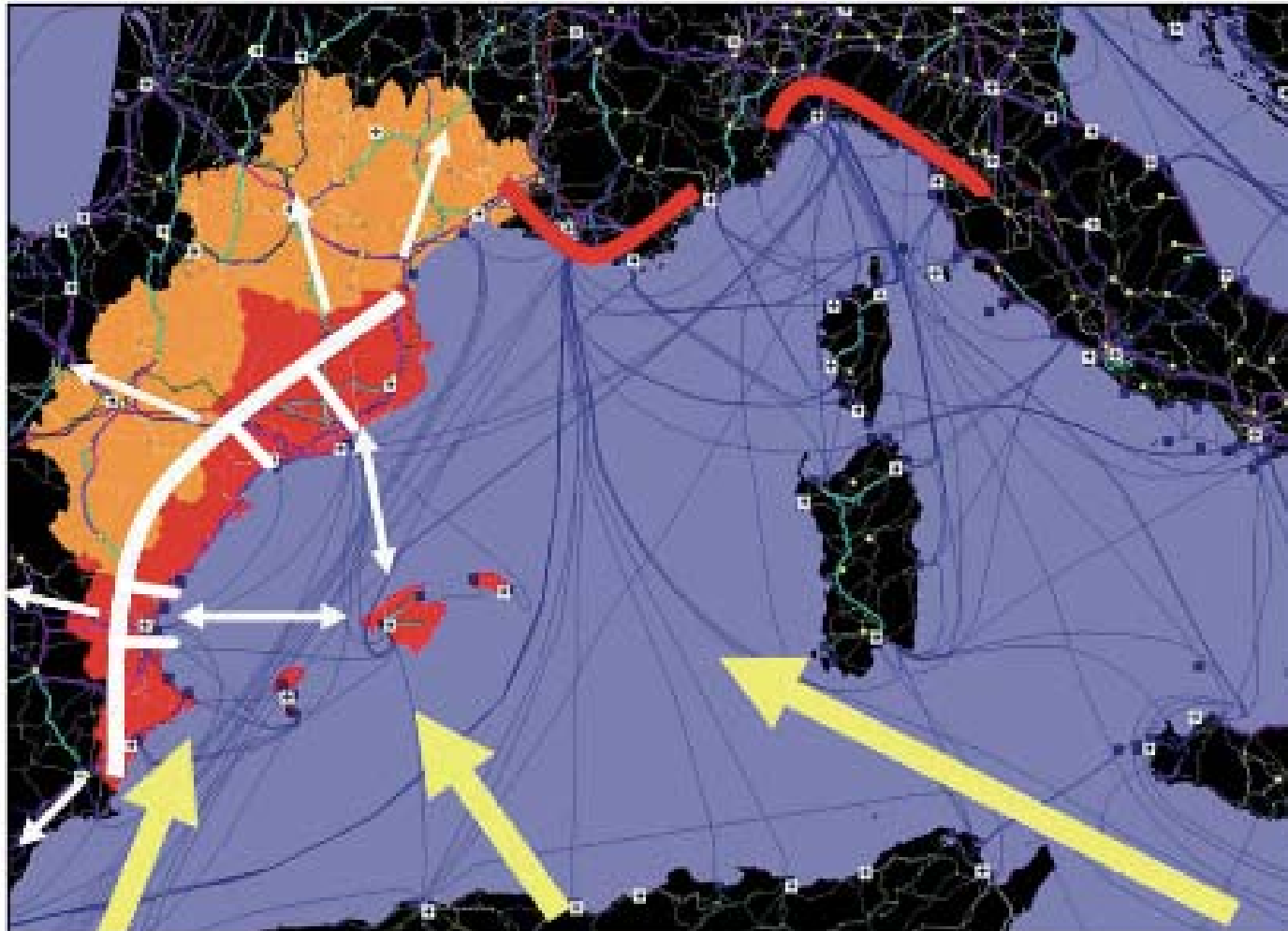
Figura 1. Evolució de l'estoc de capital públic a Catalunya i Espanya (€ de 2000/habitant)

Font: Fòrum Infraestructures: GEE 2001, BBVA 2000, MIFO 2000

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

La gran porta mediterrània

El front portuari de l'EURAM

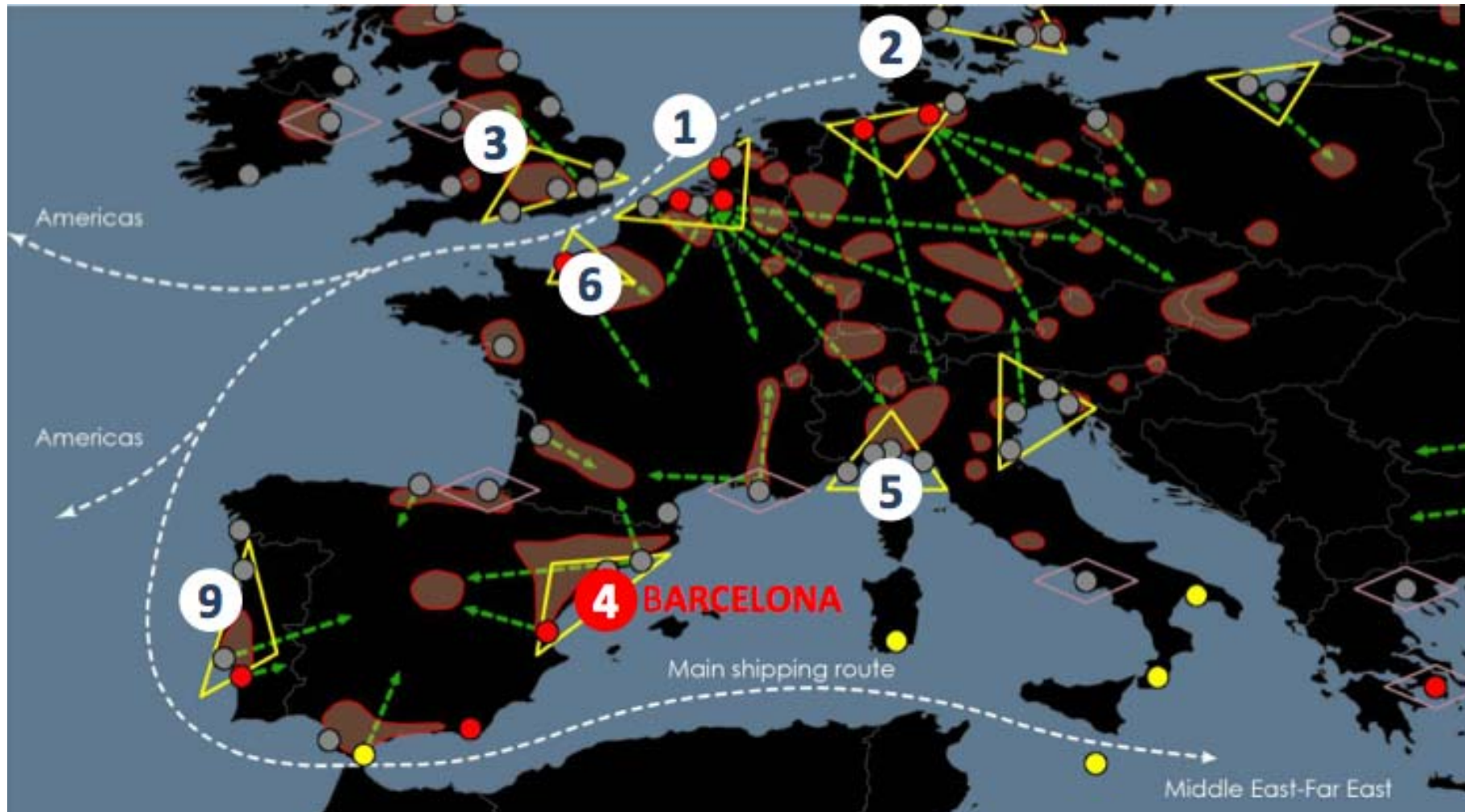
Font: M. Turró, 2010.

Global Cat | Segones jornades sobre competitivitat i sostenibilitat territorial

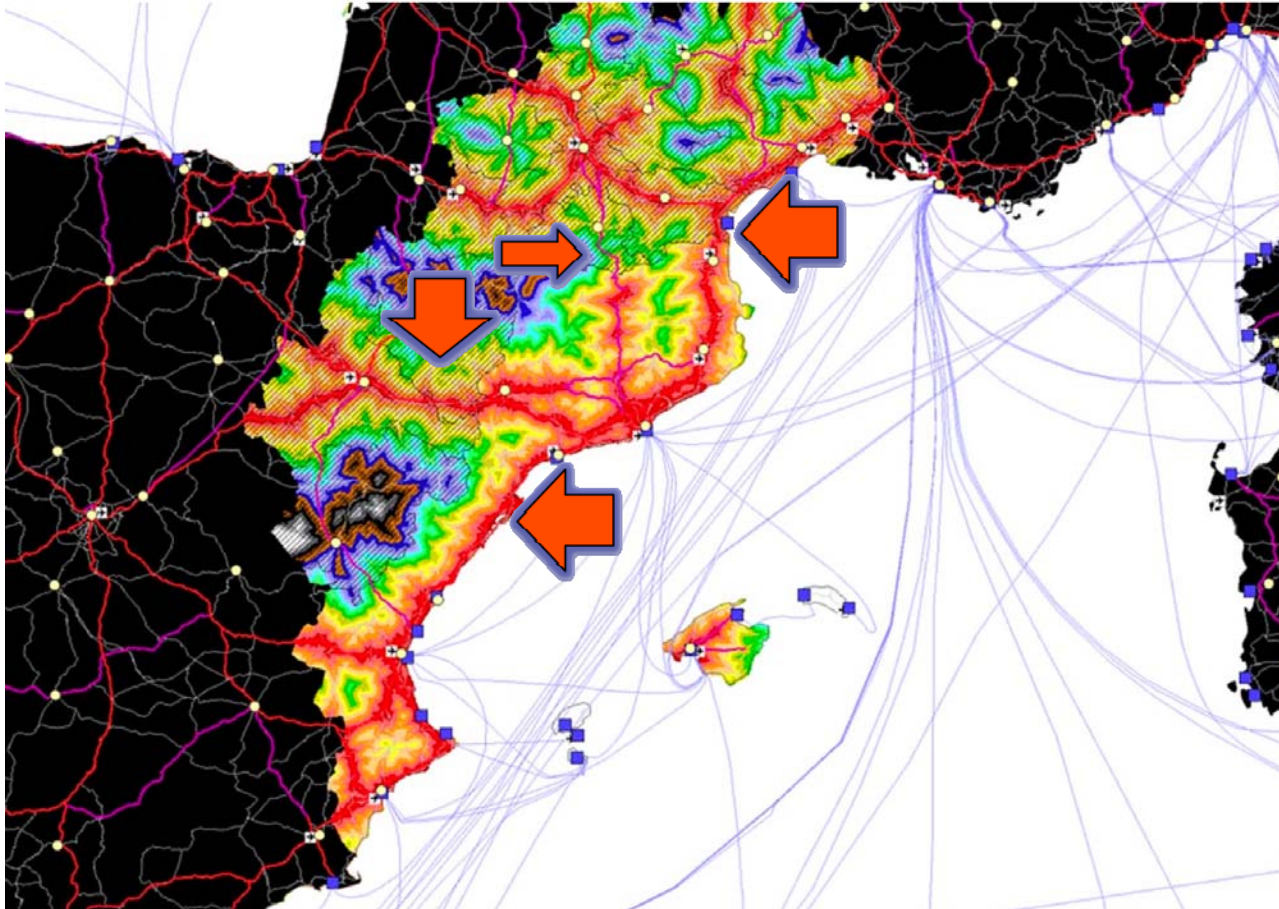

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

Accessibilitat del territori a la xarxa de vies d'alta capacitat de l'Euram el 2006, previ a l'entrada en servei de l'autovia Mudéjar (font: MCRIT, 2006)

Quatre grans passadissos terrestres

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

El ferrocarril i la recerca del Grial

El Corredor Mediterrani

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

El ferrocarril i la recerca del Grial

El Corredor Mediterrani dins la XTE proposada pel Ministerio de Fomento

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

El ferrocarril i la recerca del Grial

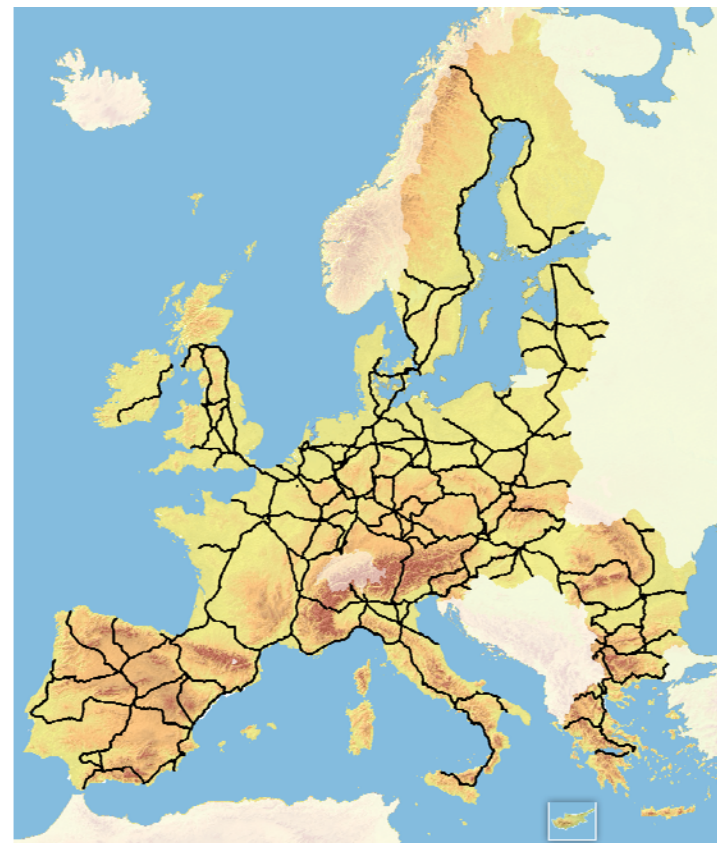
El Corredor Central, una alternativa real?

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

El ferrocarril i la recerca del Grial

El Corredor Central i la centralitat europea

Xarxa bàsica XTE

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

Capacitat de resposta del sistema sota diferents hipòtesis d'integració política

Status quo

Situació insostenible sense pacte fiscal

EURAM

Canvi constitucional amb cooperació intensa entre les tres CCAA. Pacte fiscal conjunt i solidari

Assumpció de totes les infraestructures de transport

Gestió coordinada amb regulador únic, projecció exterior conjunta i liberalització total dels operadors

Catalunya independent (en el mercat comú europeu)

Traspàs amb negociació del deute pendent

Manteniment dels drets dels concessionaris o renegociació de les condicions amb arbitratge internacional

Cooperació amb els grans nodes interiors (Madrid, Saragossa) i amb València per al front portuari

Regulador únic i liberalització de tot el sector transport

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

Conclusions

Una diagnosi

- La situació es mantén degut a la contenció del trànsit intern degut a la crisi, però augment exportació i trànsit internacional (potencial del port ampliat)
- Infraestructures per sota del nivell necessari. Es pot esperar forta congestió quan vingui recuperació (portada per la logística?) i cal actuar ara
- El ferrocarril és una petita part de la solució
- Innovació i millora de la gestió (amb participació privada ampliada) són la clau per competir amb l'exterior.

Escenaris per a desenvolupar el sistema i atendre les necessitats:

- Manteniment del status quo: fa inviable el projecte, fins i tot amb pacte fiscal
- EURAM = coordinació i cooperació molt reforçada dels països catalans en un nou entorn constitucional que permeti les inversions necessàries: gran porta logística d'Europa i potencial motor d'Espanya per sortir de la crisi
- Catalunya independent: associació amb països veïns aprofitant posició estratègica i capacitat de gestió; llarg procés per esdevenir l'Holanda del Sud.

Les connexions de Catalunya amb l'exterior

Molt agraït per la seva atenció

